1. De opgave begrijpen en doorgronden

Betere aansluiting is geen doel op zich. Het is een oplossing voor een maatschappelijke opgave. Het is belangrijk die opgave goed te definiëren: waarom doen we dit? Wat willen wij met elkaar oplossen? De gezamenlijke opgave die partijen met elkaar formuleren staat vervolgens centraal in al het handelen. Het is de drijfveer die partijen bij elkaar brengt.

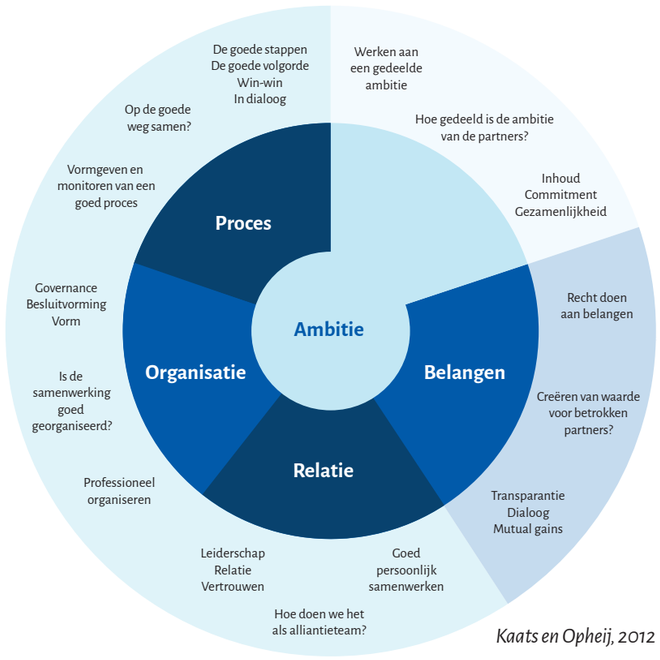
Hulpvragen bij het begrijpen en doorgronden van de opgave

Inhoudelijke dimensie

- Welke data en feiten hebben we tot onze beschikking om de opgave te doorgronden?
- Zijn er voorbeelden die ons helpen om de inhoud van de opgave beter te begrijpen?
- Over welke feiten en interpretaties zijn wij het eens?
- Welke experts en rapporten vertrouwen we?
- Welk beeld hebben wij van de feitelijke situatie?
- Bij welke overgangen/opleidingen/doelgroepen zijn er knelpunten?
- Wat zijn achterliggende verklarende factoren van deze knelpunten?
- Wat zijn consequenties van deze knelpunten?

Sociale dimensie

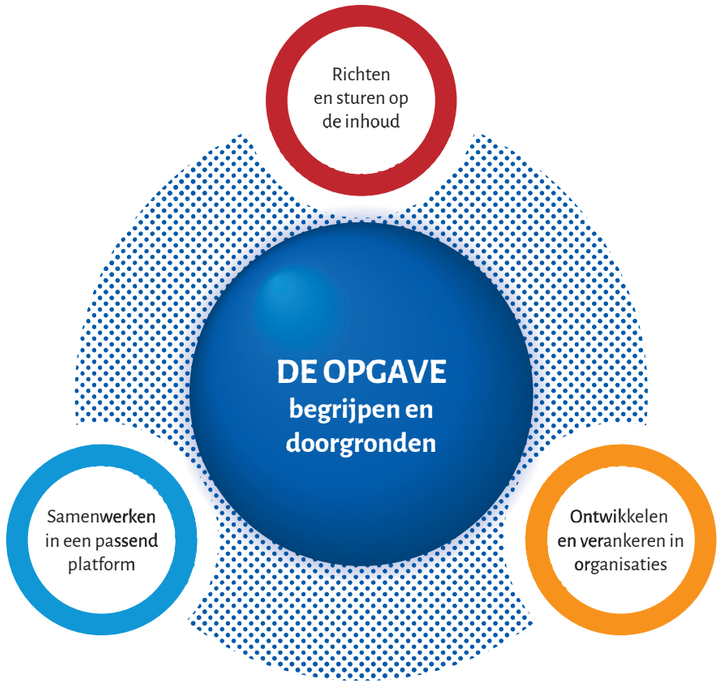
- Welke onderwijsinstellingen hebben we nodig bij deze opgave?
- Zijn er al bestaande overlegtafels waar wij als onderwijsinstellingen samen in zitten?
- Welke instellingen hoeven wij niet uit te nodigen aan tafel?
- Wat is ieders perspectief op de definitie en urgentie van de opgave?
- Zijn er factoren die ons belemmeren om in te stappen?



Kaats en Opheij, 2012

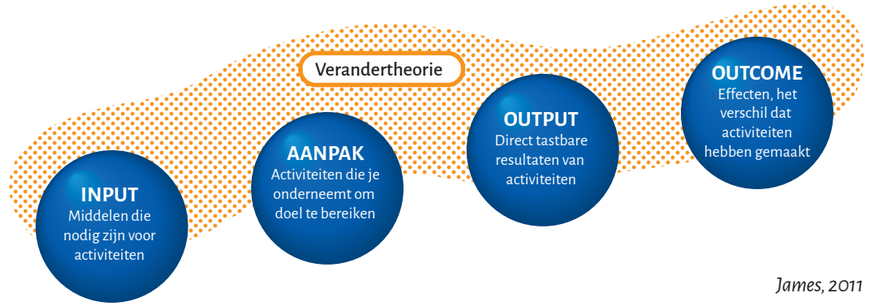
2. Richten en sturen op inhoud

Vanuit de gezamenlijke opgave is het zaak te bepalen wat de gewenste situatie is en wat daarbij realistische doelen zijn. De opgave is te breed en te complex om in zijn geheel aan te willen pakken. Willen we bijvoorbeeld inzetten op specifieke doelgroepen of gaat het om alle leerlingen? Liggen de grootste uitdagingen en kansen voor verbetering bij een specifieke overgang (bijvoorbeeld mbo-hbo), of bij specifieke opleidingen/profielen? Hulpmiddelen bij het bepalen van inhoud en focus zijn het ontwikkelen van een verandertheorie of het inzetten van een Doel-Inspanningen Netwerk (DIN).

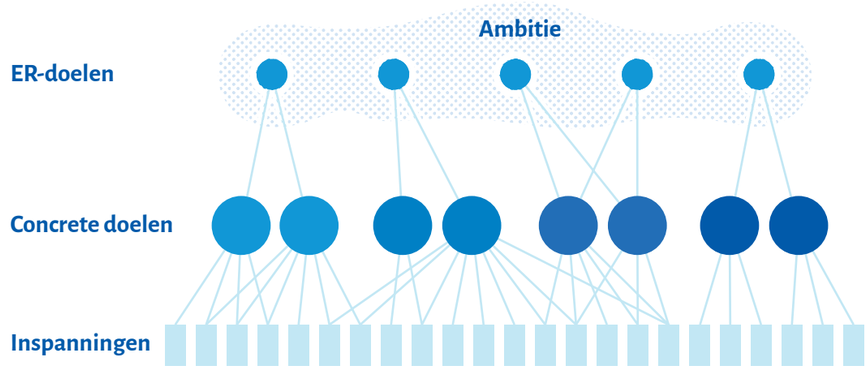


3. Samenwerken in een passend platform

Partijen hebben elkaar nodig om stappen te kunnen zetten rondom de opgave. Die samenwerking moet georganiseerd en verzorgd worden. In bestaande netwerken of gremia, of wellicht in een nieuw verband. Om de kans op succes zo groot mogelijk te maken, helpt het om aandacht te besteden aan vijf condities.



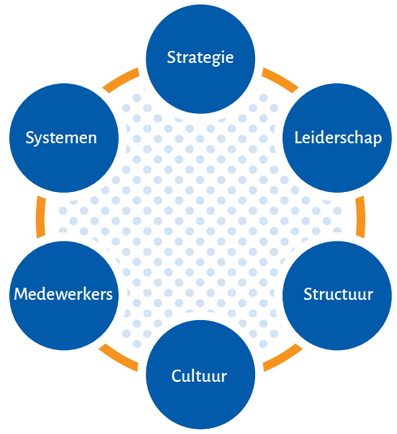
James, 2011



Van der Tak en Wijnen, 2002

4. Ontwikkelen en verankeren in organisaties

In de samenwerking wordt bepaald welke acties en activiteiten gewenst zijn; in de organisaties vinden de feitelijke veranderingen plaats en worden resultaten geboekt. Om echt werk te maken van het thema aansluiting en toegankelijkheid, is het van belang dat het thema en de afgesproken activiteiten, duurzaam in de organisaties geborgd worden. Er zijn zes factoren die hierop van invloed zijn en waar intern aandacht aan besteed kan worden.



Kor, Wijnen en Weggeman, 2008

- Kijk voor de samenvatting en het volledige rapport op Onderwijskennis:
- *Publicatiedatum: 27 oktober 2023*

- Deze infographic hoort bij de Handreiking 'Samenwerken aan een toegankelijker hoger onderwijs' door Esther Klaster en Ruben van Wendel de Joode in opdracht van Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO).

NRO NATIONAAL REGIEORGAAN ONDERWIJSONDERZOEK